

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 97/22
23.6.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Дамјановић и Јелене Стојилковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Зоран Јаковљевић, адвокат из Београда, ул. Трговачка бр. 16а, против тужених ББ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Марко Милановић, адвокат из Београда, ул. Чика Љубина бр. 12, недељног штампаног медија "Експрес", чији је издавач "Publisher" са седиштем у Београду, ул. Београдска бр. 39, чији је пуномоћник Наташа Јовичић, адвокат из Београда ул. Николаја Островског бр.1 и ВВ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Петар Божић, адвокат из Новог Сада, ул. Петра Драпшина бр.48, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 505/17 од 9.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.6.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 505/17 од 9.11.2021. године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиле којим је тражено да се обавезу тужени ББ и ВВ, да тужилци по основу накнаде нематеријалне штете, на име претрпљених душевних болова, због повреде угледа и части, солидарно исплате износ од 12.000.000,00 динара.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 505/17 од 9.11.2021. године у делу става другог изреке па **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужилца АА да туженима ББ и ВВ накнади трошкове парничног поступка у износу од по 190.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. док се захтев тужених за исплату законске затезне камате на трошкове парничног поступка за период од дана пресуђења па до дана извршности одлуке одбија, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог ББ из ... за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 505/17 од 9.11.2021. године у преосталом делу ставу првог изреке којим којим је одбијен тужбени захтев у односу на туженог "Publisher" као и решење о трошковима парничног поступка садржано у делу става другог изреке у односу на туженог "Publisher" и предмет у том делу **ВРАЋА** истом суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 505/17 од 9.11.2021. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезу тужени ББ, "Publisher" из Београда и ВВ да тужиле по основу накнаде нематеријалне штете, на име претрпљених душевних болова због повреде угледа и части, солидарно исплате износ од 12.000.000,00 динара, као неоснован. Ставом другим изреке обавезана је тужиле да на име трошкова парничног поступка исплати туженом ББ, туженом "Publisher" из Београда и туженом ВВ износе од по 220.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана 9.11.2021. године, као дана пресуђења, па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавила тужиле, побијајући исту у целости из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је одређено тражила.

Тужени ББ је доставио одговор на жалбу. Трошкове другостепеног поступка је тражио и одредио.

Апелациони суд је испитао ожалбену пресуду у границама овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку, па је оценио да је изјављена жалба делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка које су прописане чланом 374. став 2. тачке 1-3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд пази по службеној дужности. Неосновано се жалбом указује да је приликом доношења ожалбене пресуде у делу одлуке који се односи на тужене ББ и ВВ учињена битна повреда одредаба парничног поступка која је прописана чланом 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Изрека побијане пресуде у том делу је јасна и разумљива, не противречи датим разлозима, а о битним чињеницама за одлучивање дати су разлози који су разумљиви и непротивречни, па се њена законитост и правилност могу испитати.

Према стању у списима предмета, дана године у недељеном штампаном медију "Експрес" у рубрици "Фокус", у броју ... на страни ... и ..., објављен је чланак под насловом "... " у поднаслову чланка стоји текст: "У судској пракси, колико се зна, до сада је незабележено да у крупном породичном бизнису породица подноси кривичну пријаву против свог члана. У овом случају, међутим, догодило се управо то". У спорном чланку наведено је да је "...", чији је оснивач ББ, некадашњи, поднео

кривичну пријаву Вишем јавном тужилаштву у Београду против групе коју сумњичи за покушај незаконитог преузимања тог великог пословног система. Овим текстом, јавност се извештава да је “...” оснивача ББ поднела кривичну пријаву против групе лица која се сумњиче за покушај незаконитог преузимања тог пословног система. У чланку се наводи да је “...” неформални холдинг са више повезаних предузећа која послују на тржиштима 24 земље на четири континента и да је “...” једно од предузећа у наведеном пословном систему поднело кривичну пријаву против петоро осумњичених, међу којима је и син оснивача и овде тужила, а да су се пре тога чланови породице ... договорили да ради очувања пословних интереса и имовине против члана породице, тужиоца и других са њима повезаних лица покрену поступке, детаљно је изложена садржина кривичне пријаве, а објављена је и слика прве стране поднеска кривичне пријаве са адресом становања тужиле, јединственим матичним бројем и квалификацијама кажњивог дела, а која кривична пријава је поднета Вишем тужилаштву у Београду дана 23.11.2015. године, коју је у својству адвоката и пуномоћника туженог ББ сачинио тужени ВВ. Новинарки недељника “Експрес” тужени ВВ је објаснио садржину кривичне пријаве, а по налогу ББ, да се ради чланак од стране новинарке “Експрес”, везано за “...”, те је у пар минута изложио суштину кривичне пријаве, а одговор на питања новинарке је почињао “према наводима кривичне пријаве, односно клијента”, али је овај уводни део одговора у спорном тексту изостављен, уз објашњење новинарке да одговор не може да почиње “према наводима...”. Тужени ВВ није новинарки недељника “Експрес” доставио кривичну пријаву, она је већ била у поседу исте када је са њом разговарао. У наведеном тексту тужила се помиње као помагач у злоупотреби службеног положаја одговорног лица и као помагач у фалсификовању службене исправе, да је један од осумњичених ГГ подстрекао тужилу да искористе положај, прекораче овлашћења или да невршењем дужности у предузећима “...” и “...” “Сигнализација” прибаве правном лицу “...” противправну имовинску корист, наносећи имовинску штету предузећу “...” из ...

Полазећи од таквог стања у списима првостепени суд је, ожалбеном пресудом одбио тужбени захтев тужиле којим је тражила се обавезу тужени, ББ, “Publisher” и ВВ, да тужили по основу накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због повреде угледа и части, солидарно исплате износ од 12.000.000,00 динара, у смислу одредбе чланова 5, 9, 79, 112. Закона о јавном информисању и медијима и одредбе чл. 200. Закона о облигационим односима. Закључио је да садржај спорног текста представља садржину кривичне пријаве чија идентичност није спорна и коју је новинарка која је аутор текста верно пренела, да објављивање истинитих информација, без давања вредносног суда о истима, не могу представљати повреду части и угледа у правном смислу, да је неспорно да тужила поседује слободу да се осети увређеном због тога што је кривична пријава која је поднета против ње објављена у средству јавног информисања, али да исто нема снагу да повреди њено право.

Правилно је, и по оцени овог суда, као другостепеног, првостепени суд одбио тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезу тужени ББ и ВВ да јој на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа, слободе и права личности солидарно исплати износ од 12.000.000,00 динара, али из других разлога. Наиме, одредбом члана 113. Закона о јавном информисању и медијима прописано је да новинар, односно одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из чл. 112. став 1. овог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом. Одредбом члана 114. прописано је да издавач одговара за штету насталу

објављивањем информације из чл. 112. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информација из члана 112. став 2. овог закона, без обзира на кривицу. Из наведених законски одредби произилази да тужени ББ и ВВ нису учесници права и обавеза у процесу јавног информисања уређеним Законом о јавном информисању и медијима, с обзиром да немају својство новинара, уредника нити издавача медија, те исти нису пасивно легитимисани по тужби за накнаду штете за коју тужила тврди да је претрпела објављивањем спорних информација. Због тога је жалба тужиле у односу на ове тужене одбијене, а побијана пресуда потврђена у делу става првог изреке.

Надаље, првостепени суд је ожалбеном пресудом тужилу обавезао да туженима ББ и ВВ накнади трошкове парничног поступка у износу од по 220.500,00 динара, тако што је сваком од ових тужених признао трошкове на име састава одговара на тужбу и једног образложеног поднеска од стране пуномоћника-адвоката у износу од по 30.000,00 динара, за заступање на три одржана рочишта по 31.500,00 динара и за заступање на четири неодржана рочишта по 16.500,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, применом одредбе чланова 153, 154 и 163. Закона о парничном поступку и 277. Закона о облигационим односима те Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећем у тренутку доношења првостепене одлуке.

Апелациони суд прихвата, као правилан став првостепеног суда да туженом ББ припада накнада трошкова поступка у износу од 30.000,00 динара на име награде пуномоћнику за састав одговора на тужбу, за заступање на три одржана рочишта по 31.500,00 динара и за заступање на четири неодржана рочишта у износу од по 16.500,00 динара, и туженом ВВ припада накнада трошкова поступка у износу од 30.000,00 динара на име награде пуномоћнику за састав одговора на тужбу, за заступање на три одржана рочишта по 31.500,00 динара и за заступање на четири неодржана рочишта по 16.500,00 динара.

Међутим, по оцени Апелационог суда, првостепени суд је погрешно закључио да туженима ББ и ВВ, поред наведених трошкова треба признати и трошкове за састав поднесака у износу од по 30.000,00 динара. Ово због тога што трошкове састава поднеска од 30.3.2021. године којим је тужени ББ обавестио суд да је спречен да приступи на заказано рочиште због службеног пута, није скривила тужила па иста није дужна ни да их плати, а тужени ВВ није ни имао трошкове за састав једног образложеног поднеска које му је првостепени суд досудио, обзиром да у списима, сем одговора на тужбу не постоји други поднесак овог туженог. Због тога је преиначено решење о трошковима поступка садржано у делу става другог изреке побијане пресуде тако што је обавезана тужила да туженима ББ и ВВ на име трошкова парничног поступка исплати износ од по 190.500,00 динара.

Такође, одлучујући о камати на досуђене трошкове парничног поступка, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је обавезао тужилу да туженима ББ и ВВ, на досуђене трошкове поступка исплати законску затезну камату почев од дана пресуђења. Туженима на досуђене трошкове поступка припада законска затезна камата за новчане обавезе према чл.277 став 1 ЗОО, у погледу које тужила као дужник долази у доцњу у смислу чл. 324. ЗОО када протекне рок за њено добровољно испуњење. Због тога је побијана пресуда

преиначена у и делу који се односи на доспеће камате на досуђене трошкове поступка која тече од извршности пресуде па до исплате. а како је то одлучено у ставу другом изреке ове пресуде. Захтев тужених за признавање камате на трошкове поступка за период од пресуђења па до исплате је одбијен пошто тужиља у том периоду није била у доцњи па није дужна да туженима, за тај период исплати камату.

Међутим, приликом доношења ожалбене пресуде у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени "Publisher" да тужиљи по основу накнаде нематеријалне штете, на име претрпљених душевних болова због повреде угледа и части, солидарно са туженима ББ и ВВ исплати износ од 12.000.000,00 динара, првостепени суд је учинио битну повреду одредаба парничног поступка, која је прописана чланом 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, а на коју се жалбеним наводима тужиље основано указује, јер пресуда у овом делу не садржи довољно разлога о битним чињеницама, а они разлози који су наведени су нејасни и противречни, па се за сада не може испитати правилност првостепене пресуде у односу на овог туженог. Такође, због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено. Наиме, одредбом чланова 113. и 114. Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да новинар, одговорни уредник и издавач одговарају за штету насталу објављивањем информације, а одредбом члана 29. став 3. наведеног закона прописано је да медији немају својство правног лица. Из наведеног произилази да тужени медији немају својство правног лица и не могу бити странка у поступку, с обзиром да је законом прописана објективна одговорност издавача медија. Ако је као странка означено лице које не може да буде странка у поступку у смислу чл. 74. став 1. ЗПП-а и које не испуњава услове из става 4. ове законске одредбе да му се изузетно призна статус странке, у односу на такво лице не би могла да се доносе мериторна одлука, већ би суд морао да поступи по члану 80. став 1. и 5. ЗПП-а позивањем тужиље да отклони недостатак уколико је то могуће, или ако се ради о неотклоњеном недостатку, да тужбу одбаци. У конкретном случају тужбом су као једна странка означени недељни штампани медији "Експрес" и његов издавач "Publisher, па уколико из навода тужбе није било јасно да ли је као тужени означен медиј или издавач, првостепени суд је требало да у смислу члана 80. став 1. Закона о парничном поступку позове тужиљу да се о томе изричито изјасни, а што је пропустио да учини. Због тога је ожалбена пресуда укинута у овом делу и предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Укинута је одлука и о трошковима парничног поступка садржана у делу става другог изреке која се односи на туженог недељни штампани медиј "Експрес", чији је издавач "Publisher" доо, јер иста зависи од коначног исхода спора, у смислу чл.165. ст. 3 Закона о парничном поступку.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити наведене недостатке, тако што ће на поуздан начин расправити ко је све тужбом обухваћен као тужени, а затим ценити страначку способност означеног туженог у смислу одредбе члана 74. став 1. Закона о парничном поступку, те ће у зависности од тога, као и осталих изведених доказа, правилном применом материјалног права донети нову и на закону засновану одлуку, за коју ће дати довољне и јасне разлоге, тако да се иста може испитати.

Туженом ББ не припадају трошкови другостепеног поступка, а обзиром да одговор на жалбу није радња која је потребна ради вођења ове парнице у смислу чл.154 ЗПП-а.

Из наведених разлога, применом чланова 390, 391. став 1. и 392. став 2, 401. тачка 3. и 165. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Мاستиловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић